

Västra Sund

Arkeologisk utredning inom fastigheterna Västra Sund 2:229–232,
Arvika kommun, Värmlands län

Benjamin Rosvall

Västra Sund

Arkeologisk utredning inom fastigheterna Västra Sund 2:229–232, Arvika kommun,
Värmlands län

Picea kulturarv Rapport 2024:12

© Picea kulturarv 2024

Författare: Benjamin Rosvall

Redigering och layout: Benjamin Rosvall

Foton: Där fotograf ej anges är bilder tagna av fältpersonalen

Omslagsbild: Illustration av Nina Balknäs

Upphovsrätt: Om inget annat anges, enligt Creative Commons licens CC BY:

<http://creativecommons.org>. Grundkartor © Lantmäteriet, tillhandahållna av
företagaren

Innehåll

Innehåll.....	3
Sammanfattning av undersökningsresultatet.....	5
Slutsatser	8
Administrativa uppgifter	10
Källor	11

Figur 1. Översiktskarta med platsen för undersökningen markerad med svart cirkel.

Sammanfattning av undersökningsresultatet

På uppdrag av Lars Eriksson efter beslut av Länsstyrelsen Värmland genomförde Picea kulturarv en arkeologisk utredning inom fastigheterna Västra Sund 2:229-232 i Arvika kommun, inför att området ska detaljplaneras för bostäder (figur 1).

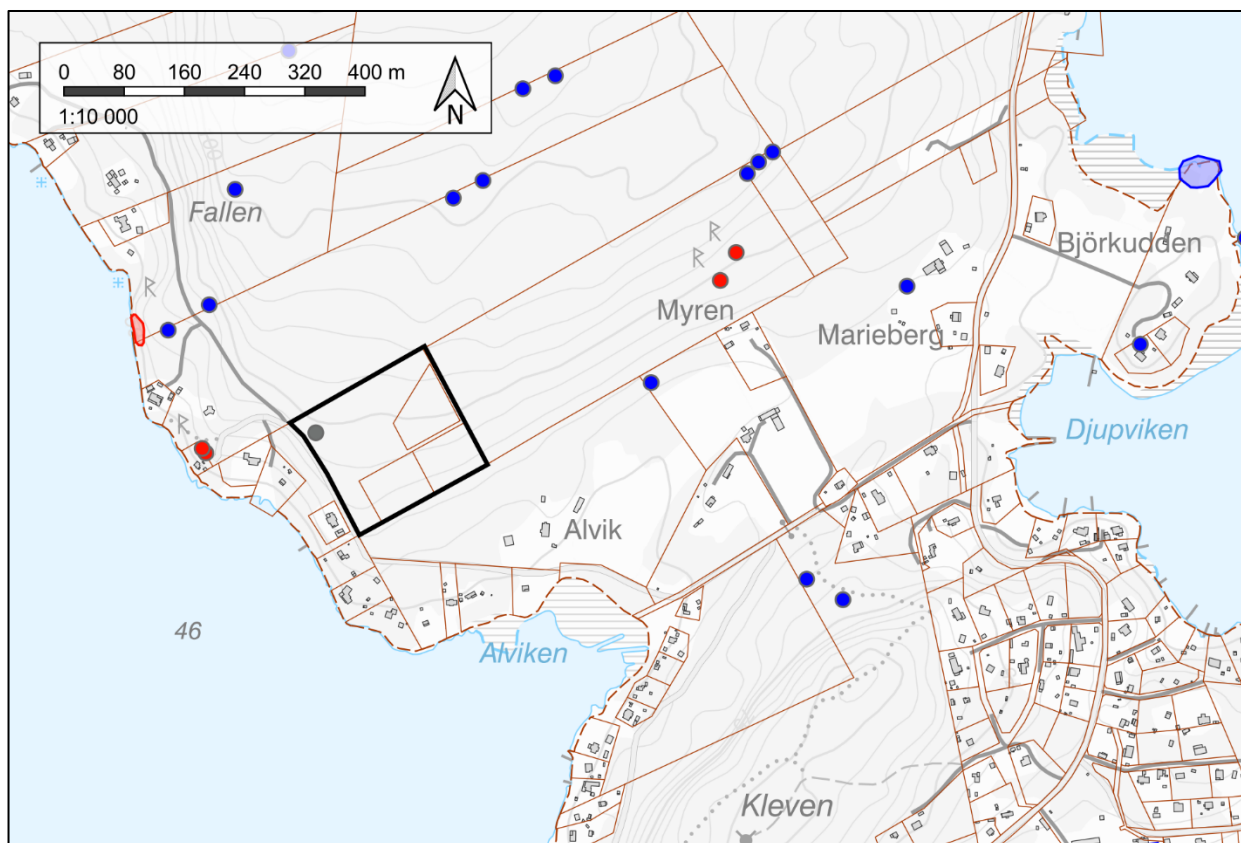
Syftet med den arkeologiska utredningen var att utreda om okända fornlämningar skulle beröras av arbetsföretaget, preliminärt avgränsa nyupptäckta fornlämningar samt identifiera, motivera och antikvariskt bedöma både kända och nyupptäckta fornlämningar samt övriga kulturhistoriska lämningar.

Utredningsområdet ligger på en utskjutande del av landskapet mellan sjöarna Glafsforden och Kyrkviken som förbinds av Ingesund. Utredningsområdet ligger direkt norr om Alviken och Alvik där näset är som smalas. Området består idag av skogsbeklädd, stenig moränmark (figur 2). Den västra delen av utredningsområdet är idag en föryngringsyta medan det är uppväxt skog i den östra (figur 3). Enligt häradsekonomiska kartan var området skogsmark även i slutet av 1800-talet (Häradsekonomiska kartan akt J112-70-3).

Enligt SGU:s strandlinjekartor var området strandbundet för ca 9000–4000 år sedan. På samma höjdnivå längre ut på näset finns en känd stenåldersboplats (L2008:9999). På ömse sidor av utredningsområdet finns förhistoriska gravar i form av ett gravfält (L2007:569) bestående av 1 röse samt 4 rektangulära och 1 rund stensättning. Vidare finns 1 röse (L2008:9836) och 1 rund stensättning (L2007:495) registrerad i Riksantikvarieämbetets kulturmiljöregister. På östra sidan av utredningsområdet finns två registrerade hällkistor (L2007:58 och L2007:286). Enligt fornminnesinventeringen år 1965 fanns en hällkistliknande bildning inom utredningsområdet (L2007:651).

Fältarbetet genomfördes 24–25 juni 2024. Växtligheten påverkade synbarheten starkt. Hela utredningsområdet inventerades efter ovan mark synliga lämningar och vidare grävdes 13 sökschakt, vilka förlades till platåer där det bedömdes vara mindre mängder sten (figur 4). Under schaktningen kunde det konstateras att hela utredningsområdet bestod av en blockmorän. Både ovan och direkt under grässvålen kom stenar eller block (figur 5).

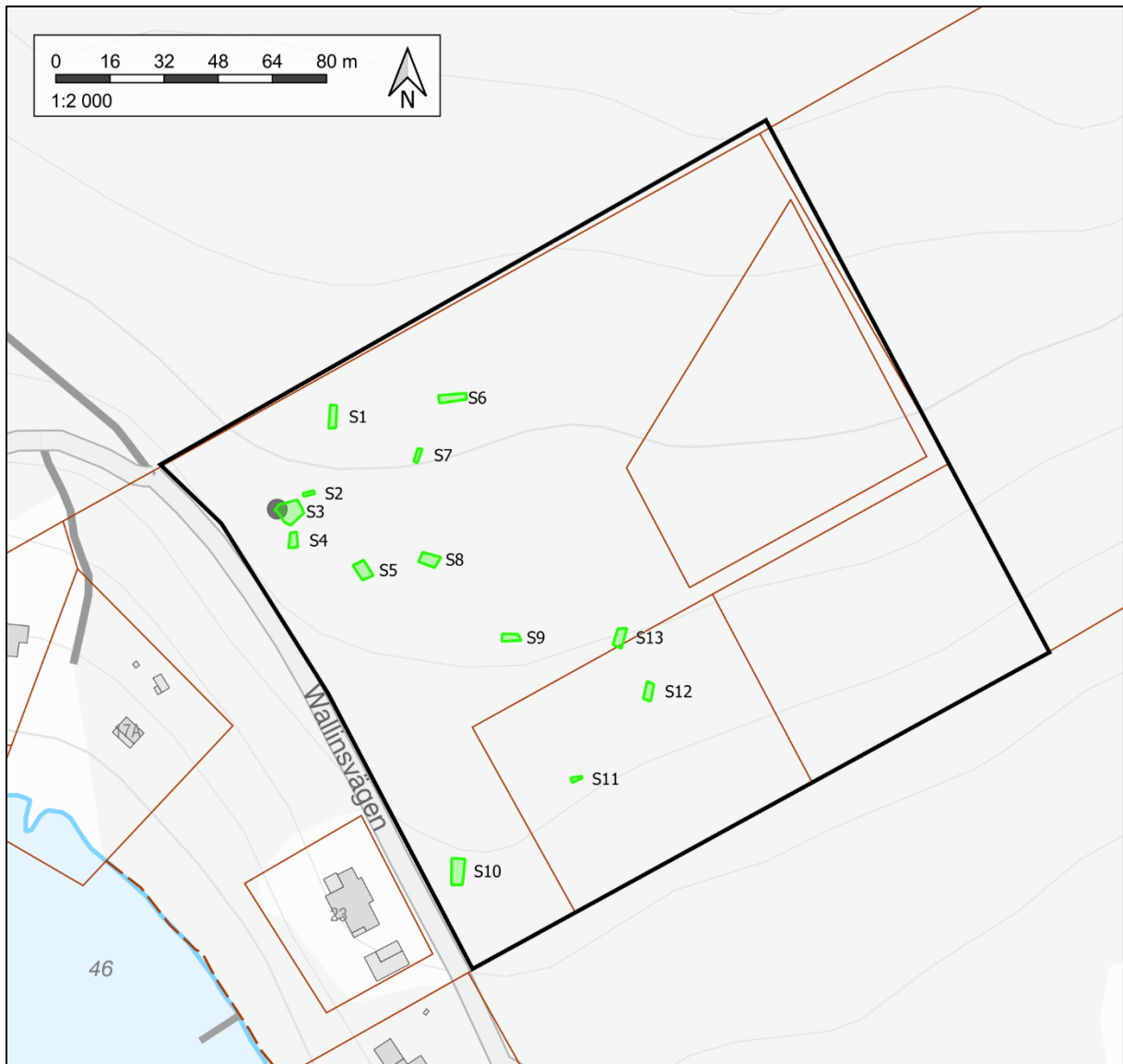
Inga fynd eller anläggningar påträffades under utredningen. Där den eventuella hällkistan L2007:65 var inprickad gjordes inga observationer som påminde om en fornlämning. Det bör poängteras att även de kända hällkistorna L2007:58 och L2007:286 är belägna i blockmorän (figur 6). Dessa är dock belägna i ett annat topografiskt läge, i sydslutningen mot dalgången mellan Alviken och Djupviken.

Figur 2. Utredningsområdet (svart markering) ligger direkt norr om Alviken och Alvik där näset är som smalast. Området består idag av skogbeklädd, stenig moränmark. Enligt häradseconomiska kartan var området skogsmark även i slutet av 1800-talet

Figur 3. Området består idag av skogbeklädd, stenig moränmark. Den västra delen av utredningsområdet är idag en föryngringsyta med sly. Den östra delen av utredningsområdet består av uppväxt skog.

Figur 4. Karta som visar utredningsområdet med de grävda sökschakten. Vid Schakt 3 är en grå prick, med det angivna läget av L2007:651 i KMR. Inget av arkeologiskt intresse framkom under utredningen.

Figur 5. Marken inom utredningsområdet bestod av blockmorän. I varje schakt kom det mycket rikligt med sten eller stenblock direkt under grässvålen.

Figur 6. Hällkistan L2007:58 liksom hällkistan L2007:286 cirka 50 m åt sydväst är båda belägna i blockmorän, men i ett annat topografiskt läge, i sydsluttningen mot dalgången mellan Alviken och Djupviken.

Slutsatser

Även om fornlämningsbilden i området visade på att det skulle kunna finnas okända fornlämningar inom utredningsområdet påträffades inget av arkeologiskt intresse under utredningen. Sannolikt har blockmoränen i området varit oattraktiv liksom att den ligger för långt från dåtidens sjökant liksom för långt från dalgångarna med postglacial sand där boplatserna i området företrädesvis återfinns. Av den möjliga fornlämningen (hällkistan) L2007:651 fanns inga spår. Den hade ej heller återfunnits vid revideringsinventeringen 1992 och redan i den ursprungliga beskrivningen bedömdes det vara en naturbildning.

Picea kulturarv anser att inga ytterligare antikvariska åtgärder är nödvändiga innan arbetsföretaget kan ta utredningsområdet i anspråk.

Administrativa uppgifter

Picea kulturarvs projekt: 2414 AU Västra Sund

Länsstyrelsebeslut dnr: 431-4291-2024

Länsstyrelsens beslutsdatum: 2024-05-16

Uppdragsnummer Fornreg: 202400704

Uppdragstyp: Arkeologisk utredning

Företagare: Lars Eriksson

Lämningsnummer: L2007:651

Fältarbetstid: 24-25 juni 2024

Projektledare: Benjamin Rosvall

Övrig personal: Mats Pettersson

Belägenhet i SWEREF 99 TM: Norr 6613000 m, Öst 361500

Dokumentationsmaterial: Förvaras hos Picea kulturarv

Fynd: Inga fynd har tillvaratagits

Län: Värmland

Kommun: Arvika

Landskap: Värmland

Socken: Arvika

Fastighet: Västra Sund 2:229-232

Källor

Riksantikvarieämbetet (2024). Fornsök [Elektronisk resurs]. Visby: Riksantikvarieämbetet.

Lantmäteriet (2024). Historiska kartor. Gävle: Lantmäteriet.

Rikets allmänna kartverks arkiv (1902). Häradsekonomiska kartan, akt J112-70-3.

